

Universitätsbibliothek Wuppertal

M. Tvllii Ciceronis Opera Omnia

Cicero, Marcus Tullius

Basileæ, MDCLXXXII

Liber quintus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1133)

libus fecissent, uti ambo n. s. quadragena consulibus da-
rent, si essent ipsi consules facti, nisi tris Augures dedis-
sent, qui se adfuisse dicerent, cum lex Curia ferretur,
quæ lata non esset, 1 & duo consulares, qui se dicerent in
ornandis provinciis consularibus scribendo adfuisse, cum
omnino ne senatus quidem 2 fuisset. hæc pactio non ver-
bis, sed nominibus & percriptionibus, multorum tabu-
lis cum esse facta diceretur, prolata à Memmio est nomi-
nibus inductis, auctore Pompejo. hic Appius erat idem.
nihil sanè iacturæ. corruerat alter, & planè, inquam, ja-
cebat. Memmius autem, dirempta coitione invito Calvi-
no, planè retrixerat, 3 & eo magis nunc cogi *ἀνδραγα-*
tum fluere iustitio, & omnium rerum licentia. Perspice
æquitatem animi mei & ludum, & contempionem
4 Selicianæ provinciæ, & mehercule cum Casare suavissi-

mam conjunctionem (hæc enim me una ex hoc naufra-
gio *tabula* delectat) qui quidem Quintum meum, tuum-
que, dii boni ! quemadmodum tractat honore, dignitate,
gratia ? non secus, ac si ego essem imperator. hibernam
legionem eligendi optio delata commodum, ut ad me
scribit. hunc tu non amas ? quem igitur istorum ? Sed
heus tu, scripseramne tibi me esse legatum Pompejo ? &
extra urbem quidem fore ex Idibus Ianuar. ? visum est hoc
mihi ad multa quadrare. sed quid plura ? coram, opinor,
reliqua ; ut tu tamen aliquid expectes. Dionysio pluri-
mam, salutem : cui quidem ego non modò servavi, sed et-
iam ædificavi locum. quid quæris ? ad summam lætiti-
am meam quam ex tuo reditu capio, 5 magnus illius adventum
cumulus accedit. quo die ad me venies, 6 tu, si me amas,
apud me cum tuis maneat.

1. Et duo Consulares.) Vulg. & duo Consulares.

2. Fuisset.) Vulg. affuisset.

3. Et eo magis nunc cogi *ἀνδραγα-*
tum fluere iustitio, & omnium re-
rum licentia.) Locum hunc dena caligine offuscatum illustravit Bos-
sius. Tornæianus habebat, & ea magis nunc cogi *abdicatum fluere* :
Decuratus. & eo magis nunc cogi *abdicatum fluere*. Alii legunt *regi-*
tare distulatum. Iunius legit, & eo magis nunc cogi *abdicatum, sedere ju-*

sticio, &c.

4. Selicianæ provinciæ, & mehercule.) Suorum mss scriptoram Bosius
edidit, quod etiam adnotarunt Germani in margine sui codicis : vulg.
Selicianæ provinciæ, & mehercule.

5. Magnus illius adventu.) Vulg. magnus ex illius adventu.

6. Tu, si me amas.) Antiquus liber, ut si me amas ; ex quo Faltenus, ut
si me amas, aptius putat. Vrinus, utique si me amas.

M. TULLII CICERONIS
EPISTOLARVM
LIBER QUINTUS,
AD
ATTICUM.

CICERO ATTICO, S.

Go vero & tuum in discessu vidi ani-
mum, & meo sum ipse testis : quo ma-
gis erit tibi videndum, ne quid novi de-
cernatur ; ut hoc nostrum desiderium
ne plus sit annum. De Anno Satur-
nino curasti probè. De satisfadando ve-
rò te rogo, quoad eris Romæ, tu ut
satisfades, & sunt aliquot satisfadationes secundum man-
cipium, in his & Memmianorum prædiorum, vel Ati-
lianorum. De Oppio factum est ut volui, & maximè
1 quòd DCCC. aperuisti : quæ quidem ego utique vel

versura facta solvi volo ; ne extrema exactio nostro-
rum nominum expectetur. Nunc venio ad transver-
sum illum extremæ epistolæ tuæ versiculum, in quo
me admones de sorore. quæ res se sic habet. Ut veni
2 in Arpinas, cum ad me frater venisset, in primis no-
bis sermo, isque multus, de te fuit : 3 ex quo veni ad ea,
quæ fueramus ego, & tu inter nos de sorore in Tuscula-
no locuti, nihil tam vidi mire, nihil tam placatum, quàm
tuum meum frater erat in sororem tuam ; ut etiam, si qua
fuerat 4 ex ratione sumpta offensio, 5 non appareret. il-
lo sic die, postridie ex Arpinati profecti sumus, ut in Ar-
cano Quintus maneret, dies fecit : ego Aquini, sed
prandimus in Arcano. nosti hunc fundum, quo, ut veni-
mus

1. Quod DCCC. aperuisti.) Hunc numerum auxit Vist. ex antiquo suo
codice, quum prius legeretur CCC. Germani verò pro *aperuisti*,
adprehensisti, legunt, sed nihil mutare voluit Vist. quod nullam varia-
tem in mss. invenisset.

2. In Arpinas.) Ita codicem Torn. habere dicit Lamb. vulgò *Arpi-*
nium.

3. Ex quo veni.) Vulg. ex quo venisti.

4. Ex ratione sumpta offensio.) Eandem lectionem in cunctis mss. il-
bris invenit V. & ideo nihil mutat. Germani tamen in margine scribi-
bunt, *ex ratione sumpta*, adnotarunt. Fulv. ex mss. libro qui habet *ex ratio-*
ne, conjicit fortasse legendum *ex re*.

5. Non appareret illo sic die, postridie.) Iunius ex duobus mss. Pa-
latin. aliter & legit & distinguit, nempe, *non appareret illi, sic postri-*
die, &c.

Ego

nos, humanissime Quintus, Pomponia, inquit, tu invita mulieres, 1 ego Arcivero pueros nihil potuit, mihi quidem ut visum est, dulcius, idque cum verbis, tum etiam animo, ac vultu, atilla, audientibus nobis, ego sum, inquit, hic hospita. id autem ex eo, ut opinor, quod antecesserat Staius, 2 ut prandium nobis videret. tum Quintus, en, inquit, mihi, hæc ego passor quodidie, dices, quid, quæso, istuc erat? magnum, itaque me ipsum commoverat: sic absurde & asperè verbis vultuque responderat. dissimulavi dolens. discubimus omnes præter illam: cui tamen Quintus de mensa misit: illa *reposita*. quid multa? nihil meo fratre lenius, nihil asperius tua sorore mihi visum est. & multa prætereo, quæ tum mihi majori stomacho, quam ipsi Quinto, fuerant. ego inde Aquinum; Quintus in Arcano remansit, & Aquinum ad me postridie mane venit: mihi que narravit, nec secum illam dormire voluisse; & cum discessura esset, fuisse ejusmodi, qualem ego vidissem. quid quæris? vel ipsi hoc dicas licet, *humanitatem* ei, meo iudicio, illo die defuisse. Hæc ad te scripsi fortasse pluribus, quam necesse fuit, ut videres tuas quoque esse partes inveniendi & monendi. Reliquum est, ut ante, quam proficiscare, mandata nostra exhaurias; scribas ad me omnia; Pontinum extrahas; cum profectus eris, cures, ut sciam. sic habeas, nihil me hercule te mihi nec carius esse, nec suavius. A. Torquatum amatissime dimisi Minturnis, optimum virum: cui me ad te scripsisse aliquid, in sermone significes velim.

CICERO ATTICO, S.

A. D. VI. Idib. Mai. cum has dabam litteras, ex Pompeiano proficiscabar, ut eo die manerem in Trebulano apud Pontem. deinde cogitabam sine ulla mora iusta itinera facere. In Cumano cum essem, venit ad me, quod mihi pergratum fuit, noster Hortensius; cui de poscenti mea mandata, cetera universè mandavi; illud propriè, ne pareretur, quantum esset in ipso, 4 prorogari nobis provincias. in quo eum tu velim confirmes, gratumque mihi fecisse dicas, quod & venerit ad me, & hoc mihi, præterea que si quid opus esset, promiserit. confirmavi ad eam causam etiam Furnium nostram; quem ad annum Tribunalium plebis videbam fore. Habuimus in Cumano quosdam *pugnam Romanam*: tanta erat in his locis multitudo; cum interitum Rufio noster, quod se à Vestorio observari videbat, stratagemate hominem percussit: nam ad me non accessit. itane? cum Hortensius veniret, & infirmus, & tam longè, & Hortensius, cum maxima præterea mul-

tudo, ille non venit? non, inquam, non vidisti igitur hominem, inquires? qui potui non videre, cum per emporium Puteolanorum iter facerem? in quo illum, agentem aliquid, credo, salutavi; 6 postea jam iusti valere, 7 cum me expensè de sua villa, numquid vellem, rogasset, hunc hominem parum gratum quisquam putet? aut non in eo ipso laudandum, quod audiri non laboravit? Sed redeo ad illud. Noli putare mihi aliam consolationem esse huius ingentis molestiæ, nisi quod spero, non longiorem animam fore. hoc me ita velle multi non credunt, ex consuetudine aliorum. tu, qui scis, omnem diligentiam adhibebi, tum scilicet, cum id agi debebit. Cum ex Epiro redieris, de republica scribas ad me velim, si quid erit, 8 quod operiare. nondum enim satis huc erat allatum, quomodo Casar ferret de auctoritate perscripta: eratque rumor de Transpadanis, 9 eos iustos viros creare, quod si ita est, magnos metus timeo, sed aliquid ex Pompeio sciam.

CICERO ATTICO, S.

A. D. VI. Id. Mai. veni in Trebulanum ad Pontium. Ibi mihi tuæ litteræ binæ reddita sunt tertio ab te die: eodem autem 10 ex Panisæ Pompeiano Philotimo dederam ad te litteras. nec verò nunc erat sanè, 11 quod scriberem. Qui de republica rumores, scribe quæso, in oppidis enim summum video timorem; sed multa inania, quid de iis cogites, & quando, scire velim. Ad quas litteras tibi rescribi velis, nescio. nullas enim adhuc acceperam, præter quæ 12 mihi binæ semel in Trebulano reddita sunt: quarum alteræ edictum P. Licinii habebant, (erant autem Non. Mai. data) alteræ rescriptæ ad meas Minturnensibus, quam verèor, ne quid fuerit *utrumque* in iis, quas non accepi, quibus rescribi vis. 13 Apud Lentulum ponam te in gratiam. Dionysius nobis cordi est. Nicanor tuus operam mihi dat egregiam. Jam deest, quod scribam; & lucet. 14 Beneventum cogitabam hodie. nostra continentia, & indulgentia 15 esse satis fecerimus. satis, 16 A. Pontio, ex Trebulano A. D. V. Id. Mai.

CICERO ATTICO, S.

BENEVENTUM veni A. D. V. Id. Mai. ibi accepi eas litteras, quas tu superioribus litteris, significaveras te dedisse: ad quas ego ipse eo die dederam ex Trebulano 17 L. Pontio. ac binas quidem tuas Be-

neventi

1. *Egrediens.* Ita libros veteres sequutus emendat Lambinus præter *egrediens*.
 2. *Ut prandium nobis videret.* Victorius cum antiquis exemplaribus ita scripsit.
 3. *Quid quæsi istuc erat?* Quæsi, pro, quæsi, reposuit Manucius.
 4. *Prorogari nobis provincias.* Rectius Ursino videtur quod est in antiquo, *provinciam*.
 5. *Et tam longè.* Hæc *longè*. Ita & Lamb. & Bosius legunt; quibus adit pulatur Decuratus: vulgo, *et tam longè Hortensius*; quod Fulvius non capiens hoc alterum, Hortensius, adiebat.
 6. *Pugna sua pugna.* Vulg. *pugna sua pugna*.
 7. *Cum me expensè de sua villa.* Ita Decur. addita tamen, 2, præpositum. aliter ut manu; quam lectionem veram præmanamque asserit Junius: Bosius non videns, quid significet, *expensè*, dubius coniecit, *ex Panisæ sua villa*. Ceterum quod vulgò legitur, *de Panisæ villa*, ita se corripit ille ut Manut. ex Cavalc. libro, in quo erat: *Ex prose villa*. idem Manutius, ut & Muretus antea coniecerunt, *extensè de sua villa*, quod Lamb. non enim librum integris litteris habere scribit. 8. *Himis obsequentiæ* huiusmodi Victorius quoque improbat Lambino, ex conjectura reposuitque *me ipsius de sua villa*. Turnebus libro XXXVII. cap. 27. *extensè de sua villa*.
 9. *Quid operiare.* Operiare est in novo mss. Fulvii pro *operiare*.

9. *Ext iustus viros.* Ex veteribus libris ita scripsit Victorius, antea legebat, *ext iustus viros creare*.
 10. *Ex Panisæ Pompeiano.* Ita quidam fecerunt, *ex Panisæ Pompeianæ*; ex scriptura miss quorundam qui habent *expensè Pompeianæ*, quam scripturam tamen ut probam ex uno m. Palat. arripit Junius; vulgò abest vocabulum illud, *Panisæ*. Lambinus ait quosdam libros plane habere *extensè de Pamp.* quos se iurur.
 11. *Quid scriberem.* Hæc & infra in vulgatis editionibus, legitur quid.
 12. *Mihi binæ semel.* Verbum, *semel*, teste Ursino deletum est in libro emendato à docto Urino viro; ipse verò libenter reponeret, *semel pro semel*.
 13. *Apud Lentulum ponam.* Hæc est Victorii emendatio; ex antiquo r. suo cod. ce. prius erat, *Lentulum pro sui tenore* &c.
 14. *Beneventum cogitabam.* Ita Bosius ex compendiosa scriptura Decur. *Beneventum non Beneventum*, ut vulgus.
 15. *Eji satis facerem.* Bosius ex suis codd. ita legit, nisi quod post *facerem* *πληρωσ* *ενυμνω* addit Junius ut lectionem hanc probat, ita & distinctionem improbat; vulg. *et diligentiā facerem satis*.
 16. *A. Pontio.* Ursino mss. *ex L. Pontio*.
 17. *L. Pontio.* Vulg. *ad Pontio*.

meventi accepi. quarum alteras r Funifulanus multo ma-
ne mihi de... alteras scriba Tullius. Gratissima est mi-
hi tua cura de illo meo primo, & maximo 2 mandatu.
sed tua profectio spem meam debilitat, 3 ac me ille: il-
lucquidem labor, non quo; sed inopia cogimur eo conten-
ti esse. De illo altero, quem scribis tibi visam esse non
alienum, 4 vereor adduci ut nostro possit; & ut vis, 5 du-
diar... esset quidem summe facilis: sed tu aberis,
6 & me absente res. 7 habebis mei rationem. nam pos-
set aliquid, si utervis nostrum adesset, 8 agente Servilio,
Servio fieri probabile. nunc, 9 si jam res placeat, agendi
tamen viam non video. Nunc venio ad illam epistolam,
quam accepi a Tullio. De Marcello, fecisti diligenter.
igitur s. c. si erit factum, scribes ad me: sin minus, rem
tamen conficies. mihi enim attribui oportebit, item Bi-
bulo. sed non dubito, quin s. c. expeditum sit, in quo
praesertim sit compendium populi. De Torquato, probè,
De Masone, & Ligure, cum venerint De illo, quod
Charippus: (quoniam hic quoque 10 in... su-
stulisti) o provincia! etiamne hic mihi curandus est? cu-
randus autem? hactenus, 11 ne quid ad fenatum, consu-
le, aut numeram. nam de ceteris. Sed tamen commode,
quod cum serosa. De Pomtino, rectè scribis. est enim
ita, ut si ante Kal. Jun. Brundisii futurus sit, minus urgen-
di fuerint M. Annius, & Tullius. Quæ de Sicinio audisti,
et mihi probantur: modo ne illa exceptio in aliquem in-
currat bene de nobis meritum, sed considerabimus. rem
enim probo. Denotro itinere, quod statuerò. De quin-
que praefectis; quid Pompejus facturus sit, cum ex ipso
cogno, faciam, ut scias. De Oppio bene curasti, quod
ei 12 c. exposuisti: idque, quoniam Philotimum habes,
perface, 12 & cognosce. rationem: & ut agam amplius, si
me amas, prius quam proficiscaris, effice. magna me cu-
ra levatis. Habes ad omnia. etsi panè præterii chartam
tibi deesse: 13 mera capio est; siquidem ejus inopia mi-
nus multa ad me scribis. tu verò aufer 14 ducentos. etsi
meam in eo parsimoniam hujus paginæ contractio signifi-
cat, dum acta & rumores vellet. jam, si qua certa habes
de Cæsare, expecto litteras: & alias Pomtino de omnibus
rebus diligenter dabis.

CICERO ATTICO, S.

PLANE deest quod scribam. nam nec, quid mandem,
habeo: nihil enim prætermisum est: nec quid narrem:
15 novi enim nihil: nec jocande locus est; ita me multa solli-
cant. tantum tamen scito, Idibus Mai. nos Venusia
mane proficiscens has d. disse. eo autem die credo ali-
quid actum in senatu. sequantur igitur nos tuæ litteræ,

quibus non modò res omneis, sed etiam rumores cogas-
scampus, eas accipiemus Brundisii. ibi enim Pomtinum
ad eam diem, quam tu scripsisti, expectare consilium est.
Nos Tarenti, quos cum Pompejo... de republi.
habuerimus, etsi id ipsum scire cupio, quoad tempus re-
ctè ad te scribere possim, id est, quam diu Romæ futurus
sis; Sed ante quam proficiscare, utique explicatum sit
illud 16 s. xx. & dccc. hoc velim in maximis rebus &
maximè necessariis habeas; ut, quod auctore te velle
cepisti, adiutore assequar.

CICERO ATTICO, S.

TARENTUM veni A. D. xv. Kal. Jan. Quod Pomti-
num statueram expectare, commodissimum duxi
dies eos, quoad ille veniret, cum Pompejo conlumere;
eoque magis, quod ei gratum esse id videbam; qui etiam
à me petierit, ut secum, & apud te esset quotidie: quod
concessi libenter, multos enim ejus præclaros de republi.
sermones accipiam: instruar etiam consiliis idoneis ad
hoc nostrum negotium. Sed ad te brevior jam in scri-
bendo incipio fieri, dubitans Romæ ne sis, an jam profe-
ctus. quod tamen quoad ignorabo, scribam aliquid po-
tius, quam committam, ut, tibi cum possint reddi à me
litteræ, non reddantur. nec tamen jam habeo, quid aut
mandem tibi, aut narrem. mandavi omnia, quæ quidem
tu, ut polliceris, exhaustis; narrabo, cum aliquid habe-
bo novi. illud tamen non desinam, 16 dum adesse te pu-
tabo, de Cæsaris nomine rogare, ut confectum relinquo,
avide expecto tuas litteras, & maximè, ut norim tempus
profectionis tuæ.

CICERO ATTICO, S.

QUOTIDIE, vel potius in dies singulos brevioris li-
teras ad te mitto. quotidie enim 17 magis suspicor
te in Epirum jam profectum. sed tamen, ut mandatum
scias me curasse; quor ante, ait se Pompejus 18 quinos præ-
fectos delaturum, novos; vacationes, judicariam causam.
Ego cum triduum cum Pompejo, & apud Pompejum fui-
sem, proficiscabar Brundisium a. D. 19 xiiii. Kal. Junias;
civem illum egregium relinquebam, & ad hæc, qua ti-
mentur, propulsanda paratissimum. Tuas litteras expe-
ctabo, cum ut, quid agas, tum, ubi sis, sciam,

CICERO ATTICO, S.

MERITO incommoda validitudo, qua jam emersem, ut-
potè cum sine febris laborassem, & Pomtini expecta-
tio, de quo adhuc ne rumor quidem venerat, tenebat duo-
decimum jam diem Brundisii. sed cursum expectabamus.
tu si modò es Romæ, (vix enim puto) sin es, hoc vehe-
menter animadvertas velim. 20 Roma acceptam litteras,
Milonem

1. Funifulanus. Funifulanus vulg.

2. Mandatum. Vulg. mandata.

3. Ac me ille illud quidem labor, non quo. Ita Bos ex suis conjicit qui ha-
bent, ac me ille illud quidem labor, quod plane geminum legitur in mss.
Pal. unde Ion. proxi. reponens ut, legit, ac ne ille illud quidem labor.
Panthagath. legebat. dicitur illud quidem labor. Man. verò ex Bessar. lib.
in quo scriptum vidit, ac me illud quidem labor, corrigendum putat, ac ne
illud quidem labor, quæ correctio pro vulgata lectione recepta est. Tur-
nebb. d. 27 fingit ac me illud non quo, etc. qui adcur.

4. Vereor adduci ut nostro possit, ut vis, duo. dicitur. esse
quidem summe facile. Hæc est. Decur. lectio, cujus postrema pars corru-
ptè legitur in Cras. Huralt. & Torn. esse quidem sum facile. Bessar. liber.
Equidem sum facile, quod interpretari conatur Man. Vulg. vereor, adduci
ut nostro possit & tu duo. dicitur. esse quidem sum facile. Lamb. totum
hoc ita legit, vereor adduci ut nostro possit ad. pro & tu, reponit, & tu
duo. d. esse.

5. Duo. dicitur. Difficile dijudicatu.

6. Ego me absente res. Omnes Bossi codd. ita habebant vulg. & me ab-
sente res.

7. Habebis mei rationem. Partim ita legunt quidam codd. Bossi partim
rationem. hoc in suis libris notantur etiam alii Man. & Fabr. te-
re Vrk qui inde conjiciebat legendum, & me absente mei habebis ratio-

8. Agens Servilio Servio. Ita veteres libros habere testatur Man. sed
distinctionem inveniunt ut duo sine Servilio, & Servio; Lamb. reponit,
Servio Servilio. vulg. absit illud, Servio.

9. Si jam res placeat. Vulg. si iam.

10. Πρεσβυτερον. Assensum.

11. Ne quid ad fenatum, consu- le, aut numeram. Disserit duos mss. Pal. ha-
bere dicit. Ion. ut quid ad fenatum, Consulam aut Pr. alterum egregiè inter-
pretatur d. loco Torn.

12. Cognosce. Sic distinguere mss. Pal. duos & rectè ait. Ion. &
gustat ratiorem, & ut agam amplius. Id. etc.

13. Mera capio est. Hæc est Dec. Torn. Memm. Huralt. & Mal. codi-
cum lectio, vulg. nec capio est.

14. Durior. Non mutavit receptam lectionem Bos, quamquam in
Dec. hoc nomen erat in litura; ut fortasse Cicero scripserit, ducentis,
quo pacto legit Lamb.

15. Novi enim nihil. Sic emendavit Man. ex veteribus libris legen-
tibus, novi enim mihi, Ferris liber, etc. quid narrem, novi. Est enim mihi.

16. Dum adesse te. Te absit à recepta lectione.

17. Magis suspicor. Magis ac magis suspicor, videtur in vulgaris libris.

18. Quinos præfectos. Est hæc correctio à Victor. antea legebatur, di-
tempta dicit onepsi vir.

19. XIII Kal. Vulg. XIV.

20. Roma acceptam. Vulg. Romæ.

bas, ut sciam, quid agas, ubi quoque, & maxime quando Romæ futurus sis.

CICERO ATTICO, S.

Uti, totiesne me litteras dedisse Romam, cum ad te nullas darem? at verò posthac frustra potius dabo, quam si rectè dari poterint, committam, ut non dem. Ne provincia nobis prorogetur, per fortunas, dum ades, quidquid provideri potest, provide. non dici potest, quam flagrem desiderio urbis, quam vix harum rerum insulsiatatem fero. 1 Marcellus fœdè de Comensi: etsi ille magistratum non gesserit, erat tamen Transpadanus. ita mihi videtur non minus stomachi 2 nostro, ac Cæsari fecisse. sed hoc ipse viderit. Pompejus mihi quoque videbatur, quod scribis Varronem dicere, in Hispaniam certè iurus. id ego minimè probabam; qui quidem Theophrani facilè persuasi, nihil esse melius 3 quam illum nusquam discedere. ergo Græcæ incumbet. valet autem auctoritas ejus apud illum plurimum. Ego has pridie Nonas Quint proficiscens Athenis dedi; cum ibi decem ipsos fuisset dies. venerat 4 Pomtinus; 5 unâ Cn. Volusius; aderat Quæstor: tuus unus Tullius aberat. 6 ἀφρακτα Rhodiorum, & dicota Mitylenæorum habebam, & aliquid 7 ἐπιτρονίδει. De Parthis erat silentium. quod superest, dii juvent. Nos adhuc iter per Græciam summa cum admiratione fecimus. nec mehercule habeo, quod adhuc quem accusem meorum. videntur mihi nosse nos, nostram causam, & conditionem profectiois suæ. planè servavit existimationi meæ. quod superest, si verum illud est: 8 εἴα γ' ἢ δέσπονα, certè permanebunt. nihil enim à me fieri ita videbunt, ut sibi sit delinquendi locus. sin id parum profuerit, 9 fiet aliquid à nobis severius. nam adhuc lenitate dulces sumus; & ut spero, proficimus aliquantulum. sed ego hanc, ut singuli dicunt, 10 ἀνεπίστου in unum annum meditatus sum. proinde pugna, ne, si quid prorogatum sit, turpis inveniar. 11 Nunc redeo ad ea, quæ mihi mandas; 12 ni præfectis excusationi sis, quos voles, deserto. non ero tam 13 μέλεισθαι,

quàm in Apulejo fui. Zenonem tam diligo, quàm tu. 14 quod ipsum sentire certò scio. Apud Patronem, 15 & reliquos Varrones te in maxima gratia posui: & hercule merito tuo feci. nam mihi is ter dixit, te scripisse ad se, mihi ex illius litteris rem illam curæ fuisse, quod ei pergratum erat. sed cum Patron mecum egisset, ut peterem à vestro 16 Ariopago, 17 ὑπομνησμοποιῶν tollerent, quem Polycharmo Prætoris fecerant, commodius visum est & Zenoni, & post ipsi Patroni, me ad Memmium scribere, cui pridie, quàm ego Athenas veni, Mitylenas profectus erat, ut is ad suos scriberet, posse id sua voluntate fieri. non enim dubitabat Xeno, quin ab Ariopagitis invito Memmio impetrari non posset. 18 Memmius autem ædificandi consilium abjecerat: sed erat Patroni iratus. itaque scripsi ad eum accurate: cujus epistolæ misit ad exemplum. Tu, velim, Piliam meis verbis consotere: indicabo enim tibi: tu illi nihil dixeris. accepi fasciculum, in quo erat epistola Piliæ: abstuli, aperui, legi, valde scripta est 19 συμπαθῶς. Brundisio quæ tibi epistolæ reddita sunt sine mea, tum videlicet datæ, cum ego tæ non belle haberem. nam illam 20 ὑπομνησμοποιῶν excusationem ne acceperis. Cura, ut omnia sciam, sed maxime, ut valeas.

CICERO ATTICO, S.

NEGOTIUM magnum est navigare, 21 atque mense Quint. sexto die. Delum Athenis venimus. pridie Nonas Quint. à Piræo ad Zosteræ, vento molesto qui nos ibidem Nonis tenuit. A. D. VIIII. Idus 22 ad Ceo jucundè; inde Giarum salvo vento, non adverso; hinc Scyrum, inde Delum, utroque citius, quàm vellemus, cursum confecimus. jam nosti ἀφρακτα Rhodiorum. nihil, quod minus fluctum ferre possit. itaque erat in animo nihil festinare, 23 Delo nec me movere, nisi 23 omnia ἀπρωτηλαῶν ὄνεια vidissem. De Messalla ad te statim, ut audiui, de Gyro dedi litteras: & id ipsum consilium nostrum etiam ad Hortensium: cui quidem valde 24 ὑπομνησμοποιῶν. sed tuas de ejus 25 iudiciis, sermonibus, & mehercule

1. Marcellus fœdè de Comensif. Ex vestigiis veteris scripturæ sic edit Bos. Mal. Sigonius & Panthagat. sic Marcellus fœdè in Comensif, nisi ille magistratum non gesserat. Lamb pro fœdè, fœdus reponit: vulgata lectio, Marcellus fœdendi emergetur se mederi non posse ingenue fatetur. Vict. Turneb. explicat vulgatam d. c. 27 paratus tamen assentiri ei qui legendum censuit, Marcellus recidit Comensem.
2. Nostro ac Cæsari. Alii, nostro quem Cæsari: vulg. nostro Cæsari.
3. Quam illum nusquam discedere. Vulg. quam illud nusquam illum discedere.
4. Pomtinus. Norandum ubicunque occurrit, in vulgatis editionibus semper legi, Pomtinus per se.
5. Una Cn. Volusius: aderat quæstor: tuus unus. Ita & restituit & distinguit Bos. ex Dec. vulg. nam Cn. Volusius aderat quæstor: tuus unus, &c. Lamb. legendum videtur, tam Quinius Volusius aderat & quæstor Rufus unus, &c. verum tamen tuus censet retinere lectionem receptam.
6. ἀφρακτα. Naves non rectæ sed apertæ.
7. Ἐπιτρονίδει. Retinebam identidem. Legebatur in Vict. codice & Torn. ἐπιτρονίδει: in Dec. & Cras. ἐπιτρονίδει, unde Bos. ita restituit, consentiente Iun. freto scriptura unius Palat. Vict. conjiciebat ἐπιτρονίδει, quod Lamb. rejiciens, de Torn. scriptura nihil mutat, & legit ἐπιτρονίδει. Pius reponerebat, aliud ἐπιτρονίδει sive κρητισκηπιδων.
8. Οἴα γ' ἢ δέσπονα. Vulg. οἴα πρὸ ἢ, &c. quæ etiam est Vict. lectio. hoc proverbium sic ex Platone potest concipi integrum: οἴα γ' ἢ δέσπονα, τοῖα δὲ καὶ κύνων, qualis est heracalis & canis.
9. Fiet aliquid à nobis severius. Serius habent veteres omnes Visini.
10. Α'νεπίστου. Tolerantiam.
11. Nunc redeo ad ea. Fulvii m. laune ad ea quæ mihi vulgò nunc redeo ad quæ mihi mandas.
12. In præfectis excusationi sit. Hæc est Dec. scriptura. Lamb. à veteribus libris longum recedens scribit, in præfectis excusationi tribuere quæ vo-

let. &c. e. quam Fædr. probabat, nisi quod excusatio, pro, excusatio substituebat.
13. Μέλεισθαι. Incerti & dubii animi, ancipitis curæ.
14. Quod ipsum. Vulg. quod id ipsum.
15. Εὐχολογῶν Varronem. Ita Lamb. Turneb. Bos. vulg. Varronem, quod mavult Iun. Pat. nec legebat Pius referentem. Vict.
16. Ariopago. Vulg. Ariopago.
17. Ὑπομνησμοποιῶν. Decretum, vel ad rei memoriam litteris mandatum.
18. Memm. ut ante. Hæc emendatio debetur Vict. antea legebatur, Ananias autem.
19. Συμπαθῶς. Cum animi commoti significatione.
20. Ὑπομνησμοποιῶν. Ignaviam & inertiam in præfecturis: vacationes. Pro hæc Decur. scriptura, hætonus deminutè editum fuit κρητισκηπιδων.
21. Ἐν μηνί. Vulg. atque id mense.
22. Ad Ceo jucundè. Ita est in Dec. & Cras. ut conjecerat Man. Vict. ex mss. repoluerat, ab Ceo jucundè, quum prius haberetur ad Cæcum vicum, deinde.
23. Delo nec me. Vulg. nec me de Delo. Fædr. delect illud Delo.
24. Omnia ἀπρωτηλαῶν ὄνεια. Signa secundæ tempestatis ex vexillis navium & de morum. Dec. lectio hæc est quam sequitur Iun. nisi quod pro omnia, vulgatum, omnia servat. E deprivatis veteris scripturæ, vestigiis, quæ hæc sunt: ΑΚΡΑ ΤΗ ΚΙΙΥΡΑ, legèdum putat Mar. ἀκρωτή τε καὶ ὄνεια. l. xiv. Var. lect. c. 11. Lamb. sequitur emendationem, ut ait Bosius, quæ hæc est ἀκρωτή τε καὶ ὄνεια vulg. ἀκρωτηλαῶν ὄνεια ἢ ἀκρωτηλαῶν ὄνεια, alii tæta, unde placebat Manut. ἀκρωτηλαῶν.
25. Ὑπομνησμοποιῶν. Cum illo moerebam: condolebam. Euge Vict. qui illud συμνησμοποιῶν. hinc furcillis eieceris.
26. Ιudiciis. Vulgò iudiciis.

desidero. sed feram, ut potero sit modò annuum. si pro- rogatur, actum est. verum perfacile resisti potest. tu modò Romæ sis. Quæris, quid hic agam? Na vivam, ut maximos sumptus facio. mirificè delector hoc instituto. admirabilis abstinentia ex præceptis tuis: ut verear, ne il- lud, quod tecum permutavi, versura mihi solvendum sit. Appii vulnera non reficico; sed apparent, nec oculi pos- sunt. iter Laodicea faciebam A. D. III. Nonis Sext. cum has licteras dabam, in castra in Lycaoniam, inde ad Tau- rum cogitabam, ut cum 1. Moeragene signis collatis, si possem de servo tuo deciderem. *clitella bovi* sunt imposi- ta, 2. Cillane, non est nostrum onus: sed feremus: modo, si me amas, 3. sit annuum. ad sis tu ad tempus, ut 4. senatum totum excites, mirificè sollicitus sum, quòd jam diu ignota sunt mihi ista omnia. quare, ut ad te ante scripsi, cum cetera, tum republ. cura ut mihi nota sit. 5. Plura scribam tarde reddituro? sed dabam familiari homini, ac domestico, C. Andronico Puteolano. tu au- tem sepe dare tabellariis Publicanorum poteris, per ma- gistros scripturæ, 6. & porrus, & nostrarum diæcesium.

CICERO ATTICO, S.

ETSI in ipso itinere & via discedebant Publicanorum tabellarii, & eram in cursu. tamen surripendum aliquid putavi spatii, ne me immemorem mandati tui pu- rates. itaque sublede in ipsa via, dum hæc, quæ longio- rem desiderant orationem, summam tibi perscriberem. Maxima expectatione in perditam, & planè eversam in perpetuum provinciam nos venisse scito pridie Kal. Sexti- les; 7. moratus triduum Laodiceæ, triduum Apameæ, toti- dem dies Synnadae, audivimus nihil aliud, nisi imperata 8. *ἐπικεφάλια* solvere non posse: 9. *ὄνδρας* omnium ven- ditas: civitatum gemitus, ploreatus, monstra quædam non hominis, sed feræ nescio cuius immanis. quid quæ- ris? 10. tædet omnium vitam. *levantur tamen misera civi- tates*, quod nullus sit sumptus in nos, neque in legatos, neque in Quæstorem, neque in quemquam. scito, non modo nos scænum, aut quod lege Julia dari solet, non ac- cipere, sed ne ligna quidem; nec, præter quatuor lectos & lectum, quemquam accipere quidquam: multis locis ne lectum quidem, & in tabernaculo manere plerumque. itaque incredibilem in modum concursus sunt ex agris, ex vicis, 11. ex domibus omnibus. mercurule etiam, ad- ventu nostro, *reviviscunt*; iustitia, abstinentia, clementia tui Ciceronis, itaque opiniones omnium superavit. Ap- pius, ut audivit nos venire, in ultimam provinciam se conjecit Tarsum usque: ibi forum agit. De Partho silen- tium est: sed tamen concisos equites nostros à barbaris nuntiabant ii, qui veniebant. Bibulus ne cogitabat qui- dem etiam nunc in provinciam suam accedere. id au- tem facere ob eam causam dicebant, quòd tardius vellet decedere. Nos in castra properabamus, quæ aberant bi- dui.

CICERO ATTICO, S.

ACCEPI Roma sine epistola tua fasciculum literarum: in quo, si modò valuisti, & Romæ fuisti, Philo- timi duco esse culpam, non tuam. hanc epistolam dicta- vi sedens in theda, cum in castra proficiscer, à quibus aberam bidui, paucis diebus habebam ceteros homines, quibus darem litteras. itaque eò me servavi. Nos, tam- en et si hoc te ex aliis audire malò, sic in provincia nos gerimus, quod ad abstinentiam attinet, ut nullus *τενυσις* infumatur in quemquam. id fit etiam & legatorum, & tribunorum, & præfectorum diligentia: nam omnes mi- rificè 12. *συμφιλοδοξῶν* gloria meæ. Lepta nos ter mirificus est. Sed nunc propero, perscribam ad te pau- cis diebus omnia. Cicero nos Deiotarus filius, qui rex ablenatu appellatus est, secum in regnum, dum in æstivis nos essemus, illum pueris locum esse bellissimum duximus. 13. Sestius ad me scripsit, quæ tecum esset de mea domestica & maxima cura locutus, & quid tibi esset visum. amabo te, incumbe in eam rem, & ad me scribe, quid & possit, & tu censeas. Idem scripsit Hortensium de proroganda nostra provincia dixisse nescio quid, mi- hi in Cumano, diligentissimè, se, ut annui essemus, de- fensurum receperat, si quicquam me amas, 14. hunc *le- cum muni*. dici non potest, quam invitatus à vobis absum- & simul hanc gloriam iustitiæ & abstinentiæ fore illu- striorem spero, si *ciò decesserimus*. id quod Scaevola conti- git, qui solos novem menses Asia præfuit. Appius no- ster, cum me adventare videret, profectus est Tarsum us- que Laodicea. ibi forum agit, cum ego sim in provincia; quam eius injuriam non infector. satis enim habeo nego- tii in sanandis vulneribus, quæ sunt imposita provinciæ, quod, do operam, ut faciam quàm minima illius *contu- melia*. sed hoc Bruto nostro velim dicas, illum fecisse non belle, qui adventu meo, quàm longissimè potuisti, discul- ferit.

CICERO ATTICO, S.

QUAM vellem Romæ esses, si forte non es. nihil enim certii habebamus, nisi accepisse nos tuas litteras A. D. XIII. Kal. Sext. datas: in quibus scriptum esset, te in Epirum iturum circiter Kal. Sextiles. sed, sive Romæ es, sive in Epiro, Parthi Euphratem transierunt duce Pa- coro, 15. Orodis, regis Parthorum, filio, 16. cunctis ferè copiis 17. Bibulus nondum audiebatur esse in Syria. Cas- sius in oppido Antiochia cum omni exercitu. nos in Cappadocia ad Taurum cum exercitu ad Cybistra. hostis in Cythestica; quæ Syriæ pars proxima est provinciæ meæ. his de rebus scripsi ad senatum: quas litteras, si Romæ es, videbis, putesne reddendas: & multa, immo omnia: quærum *κεφάλαιον*, ne quid *interessa*, & *portu- ra*, ut aiant oneris mihi addatur, aut temporis. nobis e- nim, hac infirmitate exercitus, inopia sociorum, præser- tim fidelium, certissimum subsidium est hiems. ea si ve- nerit,

1. *Moeragene*.] Sic Dec. vulg. *Mosphagine*, vel *Mosphagene*.
 2. *Cillane non est*.] Iun. ait Bos. hæc optime ex Dec. sui fide. Viç. edi- dit, *Hane*, ut est in Torn. & Cruf.
 3. *Si annuum*.] Iun. ex Cruf. Pal. sic *annus*, etiam si non improbet vul- gatam lectionem, ut *sin annuus*.
 4. *Senatum totum*.] In mss. Bosii exaratum erat, *senatum totum*; vulg. *absit totum*.
 5. *Plura scribam tarde reddituro*.] Iun. ait Bosium sic recte legere; sed mss. Pal. tamen servare vocem, *tibi*, quod probat. Viç. locum hunc cor- ruptum ex illamata Lanab. conjecturam hanc Mal. sequitur, *plura scribe- bantur ad te ypsd. tuæ*. sed quom vid. fieri coad. Torn. habere *reddidit*, *re*, ma- luit, *plura scribendam*. scito tibi tarde reddituro *re*; sed dabam. Cr. Bos. etiam hinc legi posse *tenlet*, *plura scribam tarde tibi reddidit* in Germani & vul- gata scribam *alios*.
 6. *Et porrus & nstrarum*.] Manut. forte legendum putat, *et porrus no- strarum*.
 7. *Moratus triduum Laodicea*.] Videtur legendum *Vrs. moratus*.
 8. *Ἐπικεφάλια*.] Tributa in singula capita imperata.

9. *ὄνδρας omnium*.] Venditiones. Viç. ita restituentem sequuntur Bos. & Iun. Lamb. non audeat rejicere vulgatam lectionem, *possessiones om- nium*.
 10. *Tedes omniumque vita*.] Ex corrupta Dec. lectione, *omniumque*, istud reponit Bos. Iun. mavult, *omniumque*; Manut. emendat, *omniumque*; Mal- conio, *tervita*.
 11. *Ex domibus emittis*.] Sic interpretat Man. ex domibus *vehementis* etiam, *adventu* *vestro* *reviviscunt* *iustitia*. *Fæctus*, *ex domibus* *vehementis* & *iam advenit* *vestro* *reviviscunt* *iustitia*.
 12. *Συμφιλοδοξῶν*.] Simul gloria meæ fervient.
 13. *Sestius*.] Vulg. *Sestius*.
 14. *Hinc locum muni*.] Sic scidæ, Torn. Cruf. vulg. *hinc locum ama*.
 15. *Orodis*.] *Orodæ* & hic & infra liber m. Manut. *Manut.*
 16. *Cunctis ferè copiis*.] Ita Dec. & Torn. Viç. *cunctis ferè* *copiis*, quod vulgo receptum est.
 17. *Bibulus nondum audiebatur*.] Viç. faciebat Bibulus *si cogitabat* *quidem*, *ex* *loc* *antiqui* *corrupta* *hac* *scriptura*, *Bibulus* *negotabat* *quidem*. *antea* *etiam* *negotabat* *quidem*. I. *Manut.*

verit, nec illi ante in meam provinciam transferint, u-
num verito r, ne senatus propter urbanam rerum me-
tum Pompejum nolit dimittere. quod si aliam ad ver mit-
tit, non laboro. nobis modo temporis ne quid proroge-
tur. Hæc igitur, si Romæ es: sin abes, aut etiam si ades;
hæc negotia sic se habent. 1. Stamus animis; &, quia
consilium, ut videtur, bonis utimur, speramus, etiam ma-
nu. tuto concedimus, 2. copioso à trumento, loco; par-
vo exercitu; sed, ut spero, ad benevolentiam erga nos con-
sentiente: quem nos, Dejotari adventu cum suis omnibus
copiis, duplicaturi eramus, locis multo fidelioribus u-
timur, quam quisquam 4. usus esset; quibus *incredibilem* vi-
detur & nostra mansuetudo & abstinentia. delectus ha-
betur civium Romanorum, frumentum ex agris in loca
tota comportatur. si fuerit occasio, manu, sin minus, lo-
cis nos defendemus. quare bono animo es. video enim
te, &, quali coram adfu, ita ceno *supponas* amoris tui.
sed te rogo, (si ullo pacto fieri poterit) si integra in se-
nato nostra causa ad Kal. Januar. maneat, ut Romæ sis
menie Januarii. profecto nihil accipiam injuriæ, si tu
aderis. amicos consules habemus, 5. nostrum Tribunum
picobis Furnium. verum tua est opus assiduitate, pruden-
tia, gratia. tempus est necessarium, sed turpe est, me
pluribus verbis agere tecum. Cicerones nostri sunt apud
Dejotarum, sed si opus erit, deducunt Rhodum. Tu,
si es Romæ; ut soles, diligentissimè; si in Episo, mitte
tamen ad nos de tuis aliquem tabellarium; ut & tu, quid
nos agamus, & nos, quid tu agas, quidque acturus sis, sci-
te possimus. Ego tui Bruti rem sic ago, ut *suam ipse* non
ageret. sed jam exhibeo pupillum, neque defendo. sunt
enim negotia & lenta, & inania. faciam tamen satis, ti-
bi quidem, cui difficilior est, quam ipsi. sed certe satisfaciam
utrique.

CICERO ATTICO, S.

13. **O**BSIGNARAM jam 6. epistolam eam, quam puto te
modo perlegisse scriptam mea manu, in qua omnia
continentur. 7. cum subiro Appii tabellarius A.D. XI. Kal.
Octob. septimo quadragesimo die Roma celeriter (hui
tam longe) mihi tuas litteras reddidit, ex quibus non
dubio, 8. quin tu Pompejum culpeccatus, dum Arimino
reduci, 9. & jam in Epirum profectus sis: magisque ve-
teor, ut icibus, ne in Episo sollicitus sis non minus, quam
nos hic sumus. De Attelliano nomine scripsi ad Philo-
stomum, ne appellaret Messallam. Itineris nostri *sanam*
ad te pervenisse lator magisque lator, si ei, qua cognov-
it. Nihilam tuam tibi 10. jam Romæ jucundam esse

gaudeo; eamque, quam nunquam vidi, tamen & amo, &
amabilem esse certo scio. etiam atque etiam in valet
Patron, & tui condiscipuli. Quæ 12. Tarentinis in mili-
ti; laboravi, ea tibi grata esse gaudeo. Quod scribis
13. libente te, repulsam tulisse eum, qui cum tototis tuz
filii patruo certaret; *magni amori signum*, itaque me etiam
admonuisti ut gauderem, nam mihi in mentem non ve-
nerat, non credo, inquis, ut liber: sed plane gaudeo:
quoniam 14. *reperit* interest *Epistolæ*.

CICERO ATTICO, 5.

SATURNALIBUS manè se mihi 15. Pindenissæ dedide 20
tunt 16. septimo & quadragesimo die, postquam oppu-
gnate eos cepimus. qui (malum) isti Pindenissæ? qui
sunt? inquis: nomen audivi numquam quid ego fa-
ciam? 17. potui Ciliciam, Aetoliam, aut Macedoniam
reddere? hoc jam sic habeto, nec hoc exercitu hic tanta
negotia geri potuisse: quæ cognosce *et ipse pæn* sic enim
concedis mihi proximis litteris, Ephesium ut venerim,
nostris; qui etiam mihi, gratulatus es illius dici 18. celebri-
tatem: qua nihil me umquam delectavit magis, inde
19. oppidis, iis, quæ ieram, mirabiliter accepti, Laodiceam
pridie Kal. Sext. venimus. ibi morati biduum 20. *perit-*
lustres fuimus, honorificisque verbis omnis injurias revel-
limus superiores: 21. quod idem dein Apameæ quinque
dies morati, & Synnadis triduum, Philomeli quinque
dies, Iconii decem 22. fecimus. nihil ea jurisdictione æ-
quabilibus, nihil tenuis, nihil gravius, 23. in castra
veni A. D. VII. Kal. Septembr. A. D. III. exercitum lu-
stravi apud Iconium. ex his castris, cum graves de Par-
this nuntii venirent, perrexi in Ciliciam per Cappadociæ
partem eam, quæ Ciliciam attingit; eo consilio, ut Arme-
nius 24. Artavasdes, & ipsi Parthi Cappadocia se excludi
putarent. cum dies quinque ad Cybistra Cappadociæ
castra habuissem, certior sum factus, Parthos ab illo aditu
Cappadociæ longè abesse; Ciliciæ magis imminere. ita-
que confestim iter in Ciliciam feci per Tauri pylas.
Tersum veni A. D. III. Non. Octob. inde ad Amanum
contendi, qui Syriam à 25. Cilicia ima aquarum divortio
dividit: qui mons erat hostium plenus *sempiternorum*,
hic 26. A. D. III. Idus Octobr. magnum numerum hos-
tium 27. occidimus. castella munitissima, nocturno Pon-
tini adventu, nostro matutino, cepimus, incendimus. *im-*
peratores appellati sumus. 28. castra paucos dies habuimus,
ea ipsa, quæ contra Darium habuerat apud Issum Alexan-
der, imperator haud paulo melior, quam aut tu, aut ego.
ibi dies quinque morati, direpto & vastato Amone, inde
Kkk discessi

1. Stamus animis, etc.) Mur. dicit legi, *stamus* & jam *ad* in *no* *con-*
stamus, vulgata: *stamus* *et* *am* *manu*, *Tertius* *stamus*.
2. *Epistola* *ad* *Atticum*) *Bellar* in *que* *Pist* *fructus*.
3. *Ad* *Atticum* *con* *stamus*) Hanc Man conjecturam confirmant Dec &
Ton. Vt quon sequuntur reliqui omnes *ad* *mutandum* *legem*.
4. *Ubi* *est*) Melius, ut videtur Vri. Facit legitur ex antiquo libro,
Ubi *est*.
5. *Dejotarum* *et*) *Vulg* *est* *trib*.
6. *Epistolam* *eam*) *Vulg* *est* *epistolam* *meam*.
7. *Am* *quibus* *Appii* *tabellarius*) Auxilio antiqui, sui ita referre
Vri presertim, *non* *scribit* *applicum* *tabellarius* *restituit* *et* *ag* *inde* *Vri*.
8. *Quin* *tu* *Pompejum*) *Vulg* *quin* *tu* *Pompejum*.
9. *Et* *tu* *in* *Episum*) *Vulg* *est* *am*.
10. *Teu* *Arme*) *Maller* *Man* *si* *libri* *parentur* *jam* *in* *ire* *in* *Episum*.
11. *Vale* *Patra*) *Sic* *Bof* *ex* *Dec* *Claudius* *Parthenus* *V. CL* *emen-*
dat, *non* *in* *qua* *scribitur* *valde* *Parthen* *et* *in* *conduci* *epist*, volebat au-
tem illustrari libel Vri. Ep. 2. *Filida* *tuas* *ep*, cum enim utroque in lo-
co de Amis in silam amore agat, horceat eum Tull. quoniam ab illo
Epico decreto deleverat, qua negabat *epistolam* *Atticum* *et* *Atticum*
Tull *ep* *tu* *Atticum*; ut jam universam ejus Philostophiam reli-
quit hanc quidem emendationem Lamb probat, mavult tamen e legere
Atticum *Atticum* *et* *Atticum* *Atticum*; *Vulg* *Atticum* *Atticum* *et* *Atticum* *Atticum*
Atticum.
12. *In* *Atticum*) *Parthenus* *reponit* *Man* *in* *vitis* *Vri* *CL* *et* *3*, *Lamb*,
Bof *et* *Atticum* *ms*.

13. *Libentis*) *Liphi* *hanc* *emendationem* *proditam* *1. 17. Ep* *quæ* *et*
c. 11 *adjuvant* *Scidæ* *Bofii* *antea* *impresi* *habent*, *libentis*.
14. *To* *reperit*) *Indignatio* *differ* *ab* *invidia*.
15. *Pindenissa*) *Dec* *Torn* *et* *Cruvell* *ita* *habent* *vulg*, *Pindenissa*,
Lamb *Pindenissa*.
16. *Septimo* *et* *quadragesimo*) *Hæc* *est* *Scidarum*, *Cres* *et* *Torn* *lectio*:
Scidarum *excusorum* *septimo* *et* *quadragesimo*.
17. *Patra* *Cloran*) *Vulg* *est* *patra*.
18. *Celebritatem*) *Sic* *omnes* *Bofii* *et* *Mal* *cod* *alii* *celebritatem*.
19. *Oppidis* *in* *quæ* *erat*) *Ad* *Dec* *est*, *vulg* *libri* *oppidis* *in* *quæ* *erat*.
20. *Pindenissæ* *summi*) *Ex* *erat*, *ante* *quas* *Bellar* *liber*.
21. *Quod* *idem* *dein* *Apameæ*) *Concordant* *Bofii* *libri* *cum* *is* *quibus*
venit *est* *Mal* *et* *cum* *conjectura* *Man* *quæ* *quidem* *eo* *firmata* *est* *libro*
Vribanarum *duci* *Facit* *ita* *legebat*, *quod* *idem* *Apameæ*, *cum* *in* *vulg* *est* *et*
quod *dein* *Apameæ*, *quod* *vitiolum* *esse* *cognov* *et* *quidem* *Vri* *scilicet* *medi-*
cinam *athibere* *non* *potuit*. *Corrad* *et* *hunc* *sequitur* *Lamb* *in* *duo* *illa*
vocabula, *quod* *dein*, *motum* *in* *quadragesimo*, *et* *proximè* *ita* *annectunt*,
non *in* *loquuntur* *restituit* *super* *est* *quadragesimo*.
22. *Iconii*) *Lamb* *ex* *Corrado* *scitum* *legimus*.
23. *In* *castra* *veni*) *Vulg* *est* *castra*.
24. *Cilicia* *ima*) *Vulg* *est* *ima* *deest* *in* *omnibus* *vulg* *et* *est* *loco*, *omnes*
Vri *duo* *Man* *et* *Torn* *et* *habent* *in* *sed* *est* *plac* *est* *omnibus* *litteris* *per-*
scripta *est* *in* *Dec*.
25. *A. D. III. Id. Octob.*) *Vulg* *ad* *III. Octob.*.
26. *Excidimus*) *Vulg* *est* *excidimus*.
27. *Castra* *paucos* *dies*) *Vulg* *paucos* *post* *dies*.

discessimus. & scis enim dici quadam *πανικῶ*; dici item *ἰνάνη τὸ πολέμῳ*, rumore adventus nostri, & Cassio, qui Antiochia tenebatur, animus accessit, & Parthis timor injectus est. itaque eos, cedentibus ab oppido Cassius insecutus, rem bene gessit. qua in fuga, magna auctoritate, 4 Osaces, Dux Parthorum, vulnus accepit, eoque interit paucis post diebus. erat in Syria nostrum nomen in gratia. venit interim Bibulus. credo voluit appellatione hac *ινάνη* nobis esse par. in eodem Amanò cepit laureolam in mustaceo quarere. at ille cohortem primam totam perdidit, centurionem primipili, nobilem sui generis, Asinium Dentonem, & reliquos cohortis ejusdem, & Sex Lucillum, T. Gavii Capionis, locupletis & splendidi hominis, filium, tribunum militum. sanè plagam odiosam acceperat cum te, tum tempore. Nos Pindensium, quod oppidum munitissimum Eleutherocili- cum omnium memoria in armis fuit, (feri homines & acres, & omnibus rebus ad defendendum parati) cinximus vallo & fossa: aggere maximo. vineis, turte altissima, magna tormentorum copia, multis sagittariis, magno labore, apparatu, multis faucibus nostris, incolu militari, negotium confecimus. hilara sanè Saturnalia. militibus quoque, *equis exceptis*, reliquam prædam concessimus. mancipia venibant 5 Saturnalibus tertiis. cum hæc scriberem in tribunali, res erat ad h. 5 cxx. hinc exercitum in hiberna agri male pacati deducendum Quinto fratri dabam, ipse me Laodiceam recipiebam. Hæc adhuc, sed ad præterita revertamur. Quod me maxime hortaris, & quod pluris est, quam omnia, in quo laboras, ut etiam Ligurino *μῶμῳ* satisfaciam: moriar, si quequam fieri potest elegantius. 6 nec jam ego hanc *continentiam* appello, quæ virtus voluptati resistere videtur. ego in vita mea nulla umquam voluptate tanta sum a defectus, quanta adficio hac integritate. nec me tam fama, quæ summa est, quam res ipsa, delictat, quid queris? fui tanti: me ipse non noram: nec satis sciebam, quid in hoc genere facere possem: 7 rectè *πρὸς τῶν κατὰ*, nihil est præclarior. inter- zim hæc *λαμπρόν*. Ariobarzanes opera mea vivit, re- gnat. 8 *ἐν παραδῶ*, consilio, & auctoritate, & quod insidiatioribus ejus 9 *ἀποδοῦναι* me, non modo 10 *ἀδωροδοκῆν* præbui, regem regnumque servavi. interea e Cappadocia ne pilum quidem. 11 atque etiam spero toto anno imperii nostri *τεροντίου* sumptibus in provinciam nullum fore. Brutum abjectum, quantum potui, excitavi: quem non minus amo, quam tu; panè dixi, quam te. Habes omnia. nunc publicè litteras Romam mittere parabam. uberiorer erunt, quam si ex Amanò misissem. at te Romæ non fore? sed est totum, quod 12 Kal. Mart. futurum est. vereor enim, ne, cum de provincia ageretur, si Cæsar resistet, nos retineamur. his tu si adesses, nihil timerem. Redeo ad urbana: quæ ego diu ignorans, ex tuis jucundissimis litteris A. D. V. Kal. Januar. denique cognovi. eas dili-

gentissimè Philogenes libertus tuus, curavit, perlonga, & non satis tuta via, perferendas. nam qu. 13 Lenii pueris scribis datas, non acceperam. Jucundè de Cæsare, & quæ Senatus decrevit, & quæ tu speras; quibus ille si cedit, salvi sumus. Incendio Flatoriano quodd. Lejus aditus est, minus molestè fero. Lucejus de Q. Cassio cur tam vehementer fuerit, & quid actum sit, haveo scire. Ego, cum Laodiceam venero, Quinto, sororis tuæ filio, 14 togam puram jubeor dare; cui moderador diligentius; 15 Dejotarus, cujus auxiliis magnis usus sum, ad me, ut scripsit, cum Ciceronibus Laodiceam venturus erat. Tuas etiam Epiroticas exspecto litteras; ut habeam rationem non modò negotii, verum etiam otii tui. Nicanor noticio est, & à me liberaliter tractatur: quem, ut puto, Romam cum *litteris publicis* mittam; ut diligentius perferantur, & idem ad me certa de te, & à te referat. Alexis quod mihi toties salutem adscribit est gratum, sed cur non suis litteris idem facis, quod meus ad te Alexis facit? 16 Phemio quaeritur *χέγγε*. Sed hæc hæcenus. Cura, ut valeas, & ut sciam, quando cogites Romam. etiam atque etiam vale. Tua tuosque Thermo & præfens Ephesi diligentissimè commendaram, & nunc per litteras: ipsumque intellexi esse persudiosum tui. Tu veim, quod antea ad te scripsi, de domo 17 Pammeni, des operam, ut quod tuo, meoque beneficio puer habet, eures, ne quæ ratiope convellatur. 18 utriusque nostrum honestum existimo; tum mihi erit pergratum.

CICERO ATTICO S.

TE IN Epirum saluum venisse, & ut scribis, ex sententia navigasse, vehementer gaudeo: non esse Romæ meo tempore perneccario, submolestè fero; hoc me tamē consolor, 19 non spero te istic jucundè hiemare 20 & libenter requiescere. Cassius, frater Q. Cassii, familiaris tui, pudenter ilas litteras miserat; de quibus tu ex me requiris, quid sibi voluerint; quam eas, quas postea misit, quibus 21 per se scribit confectum esse Parthicum bellum. recesserunt illi quidem ab Antiochia ante Bibuli adventum, sed nullo nostro 22 *ἐὺν μεσσηνίῳ*, hodie verò hiemant in Cyrhestica, maximumque bellum impendet. nam & 23 Orodes, regis Parthorum filius, in provincia nostra est: nec dubitat Dejotarus, cujus filio pacta est Attavaldis filia, ex quo *sciri potest*, quin cum omnibus copiis ipse prima astate Euphratem transiturus sit. quo autem die Cassii litteræ victrices in senatu recitatz sunt, id est, Nonis Octobr. eodem meæ tumultum nuntiantes. Agnus noster ait; nostras auctoritatis plenas fuisse; illis negat creditum. Bibuli nondum erant allatz: quas cetero scio plenas timoris fore. Ex his rebus hoc vereor, ne, cum Pompejus propter metum *recum novarum* nusquam dimittatur, Cæsari nullus honos à senatu habeatur; dum hic nodus expediatur, non putet senatus, nos ante quàm successum sit, oportere decedere; nec in tanto motu rerum tantis

1. Sed enim dici.) Vulg. interim seu enim quadam *πανικῶ* dici item *ἰνάνη*.
 2. *πανικῶ*.) Panicos sive subitos terrores.
 3. *ἰνάνη*.) Inanes terrores belli.
 4. *Osaces*.) Ita reposuit Vict. ex suo antiquiori, antea *Osates*.
 5. *Saturnalibus tertiis*.) Et hoc est à Vict. prius *Saturnalibus certis*.
 6. *Nec jam ego*.) Hæc est Dec. lectio: quidam veteres: nec jam: Vulg. nec jam ego.
 7. *Rectè πρὸς τῶν κατὰ*.) Intume scilicet superbia efflorat. Hæc quoque emendatio debetur Vict. Germani *πρὸς τῶν κατὰ*.
 8. *Ἐν παραδῶ*.) In transitu, obiter.
 9. *Ἀποδοῦναι*.) Non facilem adire: minimè affabilem.
 10. *Ἀδωροδοκῆν*.) Integrum & incorruptum largitione. Vovero hanc reperit in suis Lamb. quam Vict. in suis extare negat.

11. *Ante hanc periodum*.) Antea hanc periodum in vulg. legitur illa, *Εὐν μεσσηνίῳ*, &c.
 12. *Kal. Mart. futurum est*.) Vulg. futurum sit.
 13. *Lenii pueri*.) Vulg. *Lenii*.
 14. *Togam puram jubeor dare*.) Ita reposuit Vi& prius legebatur, *togam puram jubeo dare*.
 15. *Dejotarus*.) Nomen *Dejotarus* planè & integre exaratum est in cod. Bos. quod Victor. & Malalp. in suis reperiri negant.
 16. *Phemio*.) Ita etiam emendat Vict. antea, *Phemio*.
 17. *Pammeni*.) Vulg. *Pammenis*.
 18. *Utrique nostrum honestum*.) Bos. & Lamb. ex Dec. & Torn. *honestum*, relinquerent, quod deest in vulgatis.
 19. *Non spero*.) Vulg. *quod non spero*.
 20. *Et libenter requiescere*.) Totum hoc abest à veteri libro, ut Fulv. & Jun. videtur rectè.
 21. *Per se scribit confectum*.) Per se, non est in m. Victini.
 22. *Εὺν μεσσηνίῳ*.) Prospero successu.
 23. *Oride regis*.) Mau ex Bessar. m. Oroda regis.

tantis provinciis singulos legatos præesse. hic, ne quid mihi prorogetur, quod ne intercessor quidem sustinere possit, horreo: atque eo magis, quod tu abes, qui consilio, gratia, studio multis rebus occurreres, sed dices me ipsum mihi sollicitudinem fruere. cogor: & velim ita sit. sed omnia metuo. est bellum *ἡ ἀποτέλειος* habet illa tua epistola, quam dedisti naufeas Buthroto: TIBI, UT VIDEO ET SPERO, NULLA AD DECEDENDUM 2 ERIT MORA. mallet, UT VIDEO: nihil opus fuit, UT SPERO. acceperam autem satis celeriter iconii per Publicanorum tabellarios à Lentuli triumpho datas, in his *ἡ ἀποτέλειος* illud confirmas, moram mihi nullam fore: deinde addis, si quid secus, te ad me fore venturum. 3 pungunt me dubitationes tuæ: simul & vides, quas acceperim litteras, nam quas Hermoni 4, centurionis Camulæ ipse scribis te dedisse, non accepi. Lenii pu- ris te dedisse, sæpe ad me scripsetas. eas Laodicea denique, cum eo venissem, 11. 1 D. Febr. Lenius mihi reddidit, datae A. D. X. KAL. Octobres. Lenio tuas commendationes & statim verbis, 5 & reliquo tempore respobabo. hæ litteræ vetera vetera habebant, unum hoc novum, de Cybiratis pantheris, multum te amo, quod respondisti M. Octavio, te non putare. sed posthac omnia, 6 quæ certa non erunt, pro certo negato. nos enim & nostra sponte bene firmi, & mercuriale auctoritate tua inflammati vicimus omnes (hoc tu ita reperies) cum abstinentia, tum iustitia, facilitate, clementia, cave putes quicquam homines magis unquam esse miratos, quam nullum continentium, me obtinere te provinciam, sumtus factum esse, nec in republ. nec in quemquam meorum, præterquam in L. Tullium legatum. is, 7 ceteroqui abstinens, (sed Julia lege 8 transiitans, 9 semel tamen in diem, non, ut alii solebant, omnibus vicis; præter eum semel, nemo accepit) facit ut mihi excipiendus sit, cum Teruntium nego sumtus factum. præter eum accepit nemo. has à nostro Q. Titinio sordes accepimus. Ego, ætatis confectis, Quintum fratrem hibernis, & Ciliciæ præfeci. Q. Voluham, cui Tiberis genitum, certum hominem, 10 sed mirificè etiam abstinentem, misi in Cyprum, ut ibi pauculos dies esset; ne cives Romani pauci, qui illic negotiantur, jus sibi dictum negarent, nam evocari ex insula Cyprios non licet. ipse in Asiam profectus sum Tarso Nonis Januariis; non mehercule dici potest, qua admiratione Ciliciæ civitatum, maximeque Tarsensium. postea verò quam Taurum transgressus sum, mirifica expectatio Asia nostrarum dicebatur, quæ sex mensibus imperii mei nullas meas acceperat litteras, nunquam hospitem viderat. illud autem tempus quotannis ante me fuerat in hoc quasi, civitates locupletes, ne in hiberna milites reciperent, magnas pecu-

nias dabant: Ciprii talenta Attica ec. qua ex insula (NON ἀπετέλειος, sed verissimè loquor) nummus nullus 11 me obtinente erogabitur. ob hæc beneficia, quibus illi obstupescunt, nullos honores mihi, nisi verborum, decerni sino: 12 statuas, fana, 13 τὶ δὲ λατρεῖα prohibebo: nec sum in ulla re alia molestus civitatibus; sed fortasse tibi, qui hæc prædicem de me. perfer, si me amas. tu enim me hæc facere voluisti. Iter igitur ita per Asiam feci, ut etiam fames, qua nihil miserius est, quæ tunc erat in hac mea Asia, (messis enim nulla fuerat) mihi optanda fuerit. quacumque iter feci, nulla vi, nullo iudicio, nulla contumelia, auctoritate, & cohortatione perfecti, ut & Græci, & cives Romani, qui frumentum compresserant, magnum numerum populis pollicerentur. Idibus Februariis, quo die has litteras dedi, forum institueram agere Laodiceæ Cybiraticum, & Apamense ex Idibus Mart. ibidem Synnadenæ, Pamphiliū 14 (tum Phemio dispiciam *κέρως* Aonium) Hauricum: ex Idibus Mai. in Ciliciam, ut ibi Junius consumatur. velim tranquille à Parthis, Quintilis, si erit, ut volumus, in itinere est; per provinciam redeuntibus, contumendus. venimus enim in provinciam, Laodiceam, 15 Sulpicio, & Marcello COSS. pridie KAL. Sextiles. inde nos oportet decedere A. D. 1111. KAL. Sext. primum contendam à Quinto fratre, ut se præfeci patiatur. quod & illo, & me invissimo fiet. sed aliter honestè fieri non potest, præsertim cum, virum optimum, Pontinum, ne nunc quidem retinere possim, rapit enim hominem Postumius Romam, fortasse etiam Postumia. Habes consilia nostra. nunc cognosce de Bruto. Familiaris habet Brutus tuos quosdam creditores Salaminiorum, ex Cypro, M. Scaptium, & P. Marinium, quos mihi majorem in modum commendavit. Marinium non novi. Scaptius ad me in castra venit, pollicitus sum curaturam me. Bruti causa, ut ei Salaminii pecuniam solverent. egit gratias, præfecturam petivit. negavi me cuiquam negotianti dare: quod idem tibi ostenderam. Cn. Pompejo petenti probaram institutum meum: quid dicam? Torquato, de M. Lenio tuo; multis aliis. si præfectus velle esse syngraphæ causa, me curaturum, ut exigeret. gratias egit: discessit. Appius noster turmas aliquot equitum dederat huic Scaptio, per quas Salaminios coerceret; & eundem habuerat præfectum. verbas Salaminios, ego equites ex Cypro decedere iussi, molestè tulit Scaptius. quid multa? ut ei fidem meam præstarem; cum ad me Salaminii Tarsum venissent, 16 & in his Scaptius, imperavi, ut pecuniam solverent. multa de syngrapha, de Scaptii injuriis, negavi me audire. 17 hortatus sum; petivi etiam pro meis in civitatem beneficiis, ut negotium conficerent: denique dixi me coacturum, homines

Kkk 2

1. Ἀποτέλειος.) Claufulam. Vulg. ἀποτέλειος.

2. ERIT MORA.] Verbum, erit, in omnibus Bosii exitibus præterquam in Hurali, idem d excidendum iussit.

3. Pungunt me dubitationes.] Ita restituit V. G. V. tamen mavult vulgatum, angustius, in eos auctoritate sui m. l.

4. Centurionis Camulæ.] Ita emendat Manutius, prius legebatur Camula. Iovius emendat centurionis calula; quomodo & conjecterat ante ipsum Guilielm. nisi quod is præterea volebat Hermoni.

5. Et reliquo tempore, re probabo.] Vulg. & re aliquo tempore patiar.

6. Quæ certa non erunt.] Toti. cod. qua velle non erunt.

7. Civitatis abstinent.] Sic emendavit V. G. ante scriptum erat in civitatis qui abstinent.

8. Transiitans.] Man. Mal. Bosii. cortexerunt partim ex conjectura; partim ex libris: vulg. transiitans.

9. Tantiis tamen in diem.] Tantum; pro, tamen, habet, liber vetus Vrsini.

10. Sed mirificè etiam.] Hic quoque convenit Dec. cum libris Mala sp.

vulgo deest vox, *atiam*, Folv. ait in quodam m. esse, & mirificè abstinentem quoque etiam est conjectura Man.

11. Me obtinente erogabitur.] Bosius ex m. suis, impressi, erogabitur.

12. Statuas, fana τὶ δὲ λατρεῖα.] Hæc emendatio debetur Man. V. G. reponerat *ἀνεὰ τὶ δὲ λατρεῖα* quod vulgò receptum est: Liber, qui fuit N. Leonicensi habet, *statuas aneas τὶ δὲ λατρεῖα*. Ante V. G. formis excubi habebant *statuas probabo*.

13. Τὶ δὲ λατρεῖα.] Quadrigas *ἀνεας* aut matmoreas.

14. Tum Phemio dispiciam κέρως Aonium.] Ita restituit V. G. nisi quod pro, tum, scripsit; cum: sic autem emendavit Lambinus, *κέρως* edidimus; corrupta lectio, hæc era, cum semis dispiciam κέρως *emnim*.

15. Sulpicio & Marcello COSS.] Hoc glossema esse auctum: Memna

16. Etenim hu Scaptius.] Vulg. & una Scaptius.

17. Hortatus sum; petivi etiam.] Sic cortexit V. G. ex hac corrupta m. scriptura, *hortatus sum detivi*, &c. prius legebatur, *hortatus sum detivam etiam*.

1. Tale.

homines non modò recusare, sed etiam hoc dicere, se à me solvere. quod enim Prætori dare consueverent, quoniam ego non acceperam, se à me quodam modo dare; atque etiam minus esse aliquanto in Scaptii nomine, quàm in veterali Prætorio: collaudavi homines. restè, inquit Scaptius: sed subducamus summam. interim cum ego in edicto Tralaticio centesimas me observaturum haberem, sum anatoctis anniversario; ille ex syngrapha postulabat 3 quaternas, quid ais? inquam, possumne contra meum edictum? at ille profert s. c. Lentulo Philippoque eos s. ut, qui Ciliciam obtineret, jus ex illa syngrapha diceret. cohortui primò: 4 & erat enim *interitus* civitatis. reperio duo s. c. iisdem consulibus de eadem syngrapha Salaminii cum Romæ versuram facere vellent, non poterant; quòd lex Gabinia vetabat. tum ii Bruti familiares, freti gratia Bruti, dare solebant III, si sibi s. c. caveretur, sit gratia Bruti s. c. UT NEVE SALAMINIS, NEVE QUIEIS DEDISSET, FRAUDI ESSET. pecuniam numerarunt: & postea venit in mentem foeneratoribus, nihil se juvare illud s. c. quòd ex syngrapha iudicii lex Gabinia veteret, tum sit s. c. 6 UT ET EA SYNGRAPHA ESSET QUAEVIBET. Sed ut eodem; cum hæc dixeris, seducit me Scaptius; ait se nihil contradicere; sed illos putare talenta 60. se debere; ea se velle accipere: debere autem illos paulò minus: 7 rogat, ut eos ad 60 perducam, optimè, inquam, voco illos ad me, remoto Scaptio. quid vos? quantum, inquam, debetis? respondent, 60. refero ad Scaptium. homo clamare, & quid opus est? inquam, rationes conferatis. assidunt; subducunt; ad nummum convenit, illi se numerare velle, urgere ut acciperet. Scaptius me rursus seducit: rogat, ut rem sic re-

linquam. dedi veniam homini impudenter petenti. Græcis quærentibus; ut in sano *deponeret*, postulantibus non concessi. clamare omnes qui aderant, nihil impudentius Scaptio, qui centesimis cum anatocismo contentus non esset: alii, nihil stultius. mihi autem impudens magis, quam stultus, videbatur. nam aut bono nomine, centesimis contentus erat, aut non bono, quaternas centesimas sperabat. Habes meam causam: quæ si Bruto non probatur; restè, cur illum amemus: sed avunculo ejus certe probabitur, præsertim cum s. c. modo factum sit, puro, postquam tu es profectus, in creditorum causa; ut centesimæ perpetuo fenore ducerentur. hoc quid interfit, si tuo: *digitis* novi, certe habes subducendum. in quo quidem 10 *δωδύμω*, Lucceus M. F. queritur apud me per litteras, summum esse periculum; ne culpa tenatus, his decretis, res ad *tabulam* nos perveniat. commemorat, quid olim mali C. Julius fecerit, cum dieculam 11 duxerit: numquam resp. plus. Sed ad rem redeo. meditare adversus Brutum causam meam; si hæc causa est, contra quam nihil honestè dici potest; præsertim cum integram rem & causam reliquerim. Reliqua sunt domestica.

11 De *δωδύμω*, probo idem, quod tu, 12 Postumix F. ille quoniam Pontidæ nugarur. sed vellem adfles. à Quinto fratre his mensibus nihil expectaris. nam Taurus propter nives ante mensem Junium transiri non potest. Thermum, ut rogas, crederim litteris fultio, P. Valerium negat habere quicquam Dejotarus rex, eumque ait à se sustentari. Cum scies, Romæ intercalatum sit, nec ne, 13 velim ad me scribas certum, quo die mysteria futura sint. Litteras tuas minus paulo expecto, quàm si Romæ es; sed tamen expecto.

M. TVLLI

1. Tralaticio, Vulg. *tralaticio*.
2. Cum anatoctis anniversario. Vna littera addita ad manuscriptam lectionem ita emendat Bos. Lamb. & Corrad. cum anatocismo anniversario: vulg. cum anatoctis anniversario.
3. Quaternas. Vulg. edunt III.
4. Et erat enim. Vulg. etenim ita.
5. Dare solebant IV. Sic omnes lunii mss. vulgò, *dare solebant, si sibi, &c.*
6. Ut ea syngrapha esset quaevi. Bosii hæc est correctio. Lamb. legit, ut ea syngrapha esset eodem jure quo cetera, non melior: vulgaram lectionem retinet Jun. & nihil mutat, ea autem est, ut ea syngrapha esset, quam cetera, Vrsini mss. non ut alia ea syngrapha jure esset quam cetera, sed ut eadem.
7. Rogat ut acciperet. A vulg. ut abest.
8. Quid opus est? inquam. Lambini ita legit, quid patim est inquam.

quàm ut rationes conferatis, mss. duo Pal. habent, quid opus est, inquam, patim, quam rationes, &c.

9. O'is *παρ*. Præter propositum, obiter.
10. Dextre. Man. conjecturam hanc Scidæ adjuvant; vulgò *dixit*.
11. De *δωδύμω*. Restitutio hæc est Victor. antea legebatur *δωδύμω*.
12. Postumia F. ille quoniam Pontidæ. Est à Dec. hæc lectio, viderat etiam antea Man. de filio, non filia Postumix hic agi: pronomen, id est in vulg. & Pontidæ, pro, Pontidæ legitur; quod tamen restituit Victor quom prius esset, Pontelia.
13. Velim ad me scribas certum. Ceterum, pro, certum est in antiquo libro, & ita videtur Vrsino legendum, interpunctionis nota ad verbum scribas, posita; quod probat Junius, sed tamen retinet certum, non certam.

1. A. D.